Krimināprocess Nr.11520089416
Lieta K68-500-17/26

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 22.jūnijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas
tiesnese D.Treija,
piedaloties prokuroram M.Garjānim,
iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. C/, personas kods /personas kods/,

apsūdzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Aprakstošā daļa

/pers. C/, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajai nodarīts smags miesas bojājumus, kas izraisīja viņas nāvi, šādos apstākļos:

2016.gada 24.novembrī ap plkst.18.14 /pers. C/ vadīja /pers. D/ R piederošu transportlīdzekli PEUGEOT 206, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ar kuru brauca Rīgā pa Daugavgrīvas ielu no Buļļu ielas puses Tvaikoņu ielas virzienā.

Tuvojoties neregulējamai gājēju pārejai, kas ierīkota pirms krustojuma ar Tvaikoņu ielu, /pers. C/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmās un trešās daļas, Ceļu satiksmes noteikumu 25.3., 100., 145.punkta prasības – neievēroja un neizpildīja šo noteikumu prasības, nerīkojās tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas, nedarīja visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, it sevišķi mazāk aizsargātie (gājēji), nesamazināja braukšana ātrumu un neapturēja transportlīdzekli pirms neregulējamas gājēju pārejas, turpināja braukt taisnā virzienā un nedeva ceļu gājējai /pers. E/, kura brauktuvi šķērsoja pa neregulējamu gājēju pāreju no labās uz kreiso pusi attiecībā pret /pers. C/ vadītā transportlīdzekļa braukšanas virzienu, un kurai bija iešanas priekšroka, kā rezultātā /pers. C/ ar transportlīdzekļa PEUGEOT 206 priekšējo daļu uz neregulējamas gājēju pārejas notrieca gājēju /pers. E/.

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanas un sadursmes rezultātā, /pers. C/ cietušajai /pers. E/ nodarīja smagus miesas bojājumus, kas izraisīja viņas nāvi, proti, galvas apvidū: slēgta galvas smadzeņu trauma ar asinsizplūdumu galvas smadzeņu vēderiņos, asinsizplūdumiem zem mīkstajiem un cietā galvas smadzeņu apvalkiem, asinsizplūdumu virs cietā galvas smadzeņu apvalka, galvaskausa velves un pamatnes kaulu lūzumiem, asinsizplūdumiem uz galvas ādas lēvera iekšējās virsmas, ādas nobrāzumiem un sejas, sistu brūci pakauša apvidū; ķermeņa apvidū: krūšu kurvja trauma ar asinsizplūdumiem abu plaušu saknē; ekstremitāšu apvidos: zemādas asinsizplūdums kreisās pleca locītavas priekšējās virsmas apvidū, kreisā augšdelma kaula šķembains lūzums ar fragmentu dislokāciju un asinsizplūdumu apkārtējos audos, kreisā apakšstilba lielā lielakaula un mazā lielakaula proksimālās locītavas saišu pārrāvums ar asinsizplūdumu apkārtējos audos, asinsizplūdums kreisās ceļa locītavas somiņā, asinsizplūdums zemādas audos kreisā augšstilba mugurēji ārējās virsmas apvidū, asinsizplūdums kreisā apakšstilba zemādas audos mugurēji ārējās virsmas apvidū, plašs zemādas asinsizplūdums kreisās ceļas locītavas mugurēji ārējās virsmas apvidū ar pāreju uz kreisā augšstilba un kreisā apakšstilba mugurēji ārējo virsmu, ādas nobrāzums un zemādas kreisās ceļas locītavas priekšējās virsmas apvidū, asinsizplūduma zemādas audos labās ceļa locītavas iekšējās virsmas apvidū, ādas nobrāzums labā apakšstilba ārējās potītes apvidū, ādas nobrāzums labā papēža kaula ārējās virsmas apvidū.

Ar šādām darbībām /pers. C/ izdarīja Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Iztiesāšanas laikā apsūdzētais savu vainu visā viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā un izdarīto nožēloja. Lūdza neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņam pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Procesā iesaistītās personas uzturēja apsūdzētā lūgumu – neizdarīt lietā pierādījumu pārbaudi.

Motīvu daļa

Tiesa, izskaidrojot procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.pantam nolēma neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, pieteica lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu un piekrita šādas pārbaudes neizdarīšanai, turklāt arī tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainīgumu viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi un viņa vainīgums ir pierādīts pilnībā, līdz ar to /pers. C/ atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Krimināllikuma 46.panta otrā daļa noteic, ka nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā 2016.gada 24.novembrī izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums, kas izdarīts aiz neuzmanības.

No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka apsūdzētais, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu prasības, ir apdraudējis sabiedrisko drošību transportlīdzekļu kustības un ekspluatācijas sfērā, kā rezultātā ir iestājušās smagas sekas – cilvēka nāve.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. C/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis /datums/; precējies; apgādībā divi nepilngadīgi bērni; strādā algotu darbu, un pēc apsūdzētā vārdiem – ir vienīgais apgādnieks ģimenē; ikmēneša ienākumi 1300 EUR apmērā; ir reģistrēta deklarēta dzīvesvieta – "Kļaviņas", Ropaži, Ropažu novads, LV-2135, taču faktiski dzīvo /adrese A/ Rīgā, LV-1055; veselības traucējumu nav; ir reģistrēti

administratīvie pārkāpumi (30.lapa); iepriekš nesodīts (31.lapa).

Tiesas sēdē apsūdzētais, atzīstot savu vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, norādīja, ka Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu pieļāva nevērīgas rīcības rezultātā. Nenoliedza, ka apsūdzībā minētais ceļa posms un uz brauktuves izvietotā neregulējamā gājēju pāreja, apsūdzētajam bija zināmi, taču neskatoties uz to, pirms neregulējamas gājēju pārejas nesamazināja braukšanas kustības ātrumu, kā arī nepārliecinājās par to, vai brauktuvi nešķērsos mazāk aizsargātais ceļu satiksmes dalībnieks – gājējs, kā rezultātā notika uzbraukums gājējam. Nosakot sodu, lūdza ņemt vērā, ka līdz lietas izskatīšanai tiesā ir noslēdzis ar cietušo izlīgumu, kā arī pilnībā izpildījis izlīgumā minētos nosacījumus – atvainojies cietušajam un samaksājis morālo kaitējumu 3000 EUR apmērā. Tāpat nosakot sodu, lūdza nepiemērot sankcijā paredzēto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, ņemot vērā apstākli, ka apsūdzētais ir vienīgais apgādnieks ģimenē un darba pienākumu izpildē ir nepieciešamas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības.

Spēkā esošajā likuma redakcijā noteikts, ka par Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturtās daļas noteikumiem – brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Tiesa, nosakot apsūdzētajam soda veidu, ievērojot Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā norādītos soda veidu ietekmējošos apstākļus, atzīst, ka /pers. C/ par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir nosakāms inkriminētā panta sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods, kā to tiesas debatēs lūdza arī prokurors, ar obligāto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā un vērtē, ka apsūdzētais ir iepriekš nesodīts; pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas jaunus likumpārkāpumus, tajā skaitā administratīvos pārkāpumus ceļu satiksmē, nav izdarījis; apsūdzētajam piemīt paškritiska attieksme pret izdarīto un ir izlīdzis ar cietušo; ir ekonomiski aktīvs un pēc apsūdzētā vārdiem – ir vienīgais apgādnieks ģimenē; bez veselības traucējumiem; lietā nav informācijas par kādām apsūdzētā sociālām novirzēm vai negatīvām parādībām (alkoholisms, narkomānija), kas nelabvēlīgi ietekmētu viņa tiesisko un sabiedrisko apziņu.

Taču vienlaikus, izvērtējot noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu un iestājušās sekas, proti, apsūdzētais, būdams persona, kurš likumā noteiktā kārtībā ir ieguvis transportlīdzekļa vadīšanas tiesības un, kuram ir zināms, ka ceļu satiksmes tiesiskais pamats ir noteikts Ceļu satiksmes likumā un Ceļu satiksmes noteikumos, aiz neuzmanības neizpildīja šo normatīvo aktu prasības, kā rezultātā, pārvietojoties ar paaugstinātas bīstamības avotu – transportlīdzekli pa sev zināmu ceļu, pie zināmas neregulējamas gājēju pārejas, kas apgaismota un apzīmēta ar ceļa horizontālo apzīmējumu, kā arī pie kuras uzstādītas ceļa zīmes Nr.535 un Nr.555, nedarīja visu iespējamo, lai izvērtētu iespējamo bīstamību un neapdraudētu mazāk aizsargātos ceļu satiksmes dalībniekus (gājēju), kam šajā vietā ir noteiktas zināmas priekšrocības brauktuves šķērsošanai, uzbrauca gājējai, kura no gūtajām traumām mira, līdz ar to tiesa secina, ka apsūdzētajam ir tiesiski piemērojams inkriminētā panta sankcijā paredzētais sods brīvības atņemšanas veidā ar obligāto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Personību pozitīvi raksturojošā informācija nevar radīt kādas zināmas priekšrocības, lai apsūdzētajam noteiktu vieglāku sodu nekā likumā paredzētais sods, tā kā ir vispārzināms fakts, ka, vadot transportlīdzekli, vadītājam jābūt īpaši uzmanīgam un visa uzmanība jāvelta brauktuvei, tajā skaitā arī citiem transportlīdzekļiem, to kustības trajektorijām un jāpievērš īpaša uzmanība gājējiem, kuri vēlas šķērsot brauktuvi, vai, kas stāv pieturās un gaida sabiedrisko transportu, kā arī tiem, kuri izkāpuši no tā. Uzmanības novēršana, tajā skaitā – aizdomāšanās saistībā ar darba jautājumiem, kā to savos paskaidrojumos norādīja pats apsūdzētais, var būt par iemeslu satiksmes negadījumiem, kas konkrētajā gadījumā beidzās ar cilvēka nāvi, līdz ar to tiesa secina, ka apsūdzētā pieteiktais un cietušā uzturētais lūgums par papildsoda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas nepiemērošanu /pers. C/, nav pamatots un ir obligāti piemērojams, lai tiktu sasniegti Krimināllikuma 35.pantā definētie ģenerālās un speciālās prevencijas uzdevumi.

Tiesas debatēs procesā iesaistītās personas par izdarīto noziedzīgo nodarījumu lūdza /pers. C/ noteikt brīvības atņemšanas sodu nosacīti, ievērojot apsūdzētā pozitīvo personības raksturojumu un esošo tiesisko statusu.

Krimināllikuma 55.panta pirmā daļa noteic – ja, nosakot sodu – brīvības atņemšana – ilgāku par trim mēnešiem, bet ne ilgāku par pieciem gadiem, tiesa, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību un citus lietas apstākļus, iegūst pārliecību, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tā vainīgo var notiesāt nosacīti.

Savukārt Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008.gada 1.jūlija lēmumā izteiktas rekomendācijas vienveidīgai tiesību normu piemērošanai soda noteikšanā un rekomendāciju 1.punktā noteikts, ka tiesai jāizvēlas tāds soda veids un mērs, kas maksimāli sekmētu kriminālsoda mērķu sasniegšanu, savukārt no rekomendāciju 22. un 23.punkta izriet, ka, lemjot par nosacītas notiesāšanas piemērošanu, tiesām jāievēro ne tikai vainīgā personību raksturojošie dati, bet arī fakti, kas saistīti ar noziedzīgu nodarījumu (noziedzīgu nodarījumu smagums, izdarīto noziedzīgu nodarījumu skaits, nodarītais kaitējums utt.) (*pieejams http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas/*).

Ievērojot minēto, kā arī izvērtējot Krimināllikuma 55.panta pirmajā daļā uzskaitīto apstākļu vērtējumu kopsakarā ar Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumu ievērošanu, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam noteiktais brīvības atņemšanas sods ir nosakāms nosacītas notiesāšanas veidā, ar attiecīgu personībai atbilstošu pārbaudes laiku, tā kā tiesa ir guvusi pārliecību, ka /pers. C/ ir persona, kas ilgterminā spējīgs īstenot sabiedrībā pieņemamu uzvedības modeli un respektēt likumpaklausību kā prioritāti, līdz ar to konkrētā krimināltiesiskā represija nosacīta soda veidā sekmēs ne tikai taisnīguma atjaunošanu, bet arī veicinās notiesātās personas resocializāciju, atturot no turpmāka noziedzīgu nodarījumu recidīva.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli atzīst savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Tāpat saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli atzīst to, ka /pers. C/, pilnībā apzinoties savas prettiesiskās rīcības negatīvās sekas, ar cietušo ir noslēdzis izlīgumu.

Turklāt saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punktu tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli atzīst to, ka vainīgais labprātīgi atlīdzinājis cietušajam ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu morālas kaitējuma kompensācijas veidā, kas atspoguļots izlīguma tekstā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu tiesa apsūdzētajam atbildību pastiprinošus apstākļus nekonstatē.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu – viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Tā kā /pers. C/ ir atzīti trīs atbildību mīkstinoši apstākļi un nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, turklāt apsūdzētais ar cietušo ir noslēdzis izlīgumu un cietušais, neskatoties uz sekām, kas iestājušās noziedzīgā nodarījuma rezultātā, lūdza nepiemērot apsūdzētajam panta sankcijā paredzēto papildsodu, ņemot vērā apstākli, ka apsūdzētais ir vienīgais apgādnieks ģimenē, kurā aug divi nepilngadīgi bērni, tiesa, respektējot cietušā viedokli,

secina, ka apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir nosakāms Krimināllikuma 260.panta otrās daļas sankcijā paredzētais pamatsods un papildsods, pietuvinot tos sankcijas zemākajam apmēram, vienlaicīgi uzsverot, ka attiecībā uz papildsodu ir ņemams vērā likumā noteiktais soda mērķis – aizsargāt sabiedrības drošību.

Krimināllietas ietvaros /pers. C/ nav bijis aizturēts, kā arī nav atradies apcietinājumā.

Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes noziegumu izmeklēšanas biroja inspektores I.Skrodeles 2016.gada 24.novembra lēmumu /pers. C/ piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā un papildu drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts (53., 54.lapa).

Kriminālprocesa likuma 249.panta pirmā daļa noteic, ja procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanas laikā ir zudis vai mainījies tā piemērošanas pamats, mainījušies piemērošanas nosacījumi, personas uzvedība vai ir noskaidroti citi apstākļi, kas noteica piespiedu līdzekļa izvēli, procesa virzītājs pieņem lēmumu par tā grozīšanu vai atcelšanu.

Ievērojot to, ka uz lietas izskatīšanas brīdi nav iestājušies Kriminālprocesa likuma 249.panta pirmās daļas nosacījumi, tad sprieduma izpildes nolūkā līdz sprieduma stāšanās spēkā, apsūdzētajam piemērotie drošības līdzekļi atstājami negrozīti.

Lietā par cietušo atzīts /pers. H/, kurš Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmās daļas noteiktajā kārtībā par 2016.gada 24.novembrī izdarīto noziedzīgo nodarījumu kaitējuma kompensāciju lietā nepieteica (59.lapa).

Lietā nav uzlikts arests mantai, kā arī nav radušies procesuālie izdevumi, par kuriem būtu pieņemams lēmums, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 366., 368.pantam.

Lietiskie pierādījumi – divi CD diski, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – atstājami krimināllietas materiālos.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, un noteikt sodu – brīvības atņemšana uz diviem gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz diviem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo daļu, /pers. C/ brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti, ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem.

/pers. C/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā un papildu drošības līdzekli – aizliegums izbraukt no valsts, – atstāt negrozītu līdz sprieduma stāšanās spēkā.

Lietiskos pierādījumus – divus CD diskus, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – atstāt krimināllietas materiālos.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2017.gada 13.jūlija.

Tiesnese D.Treija